

Programs da correctura ortografica rumantscha

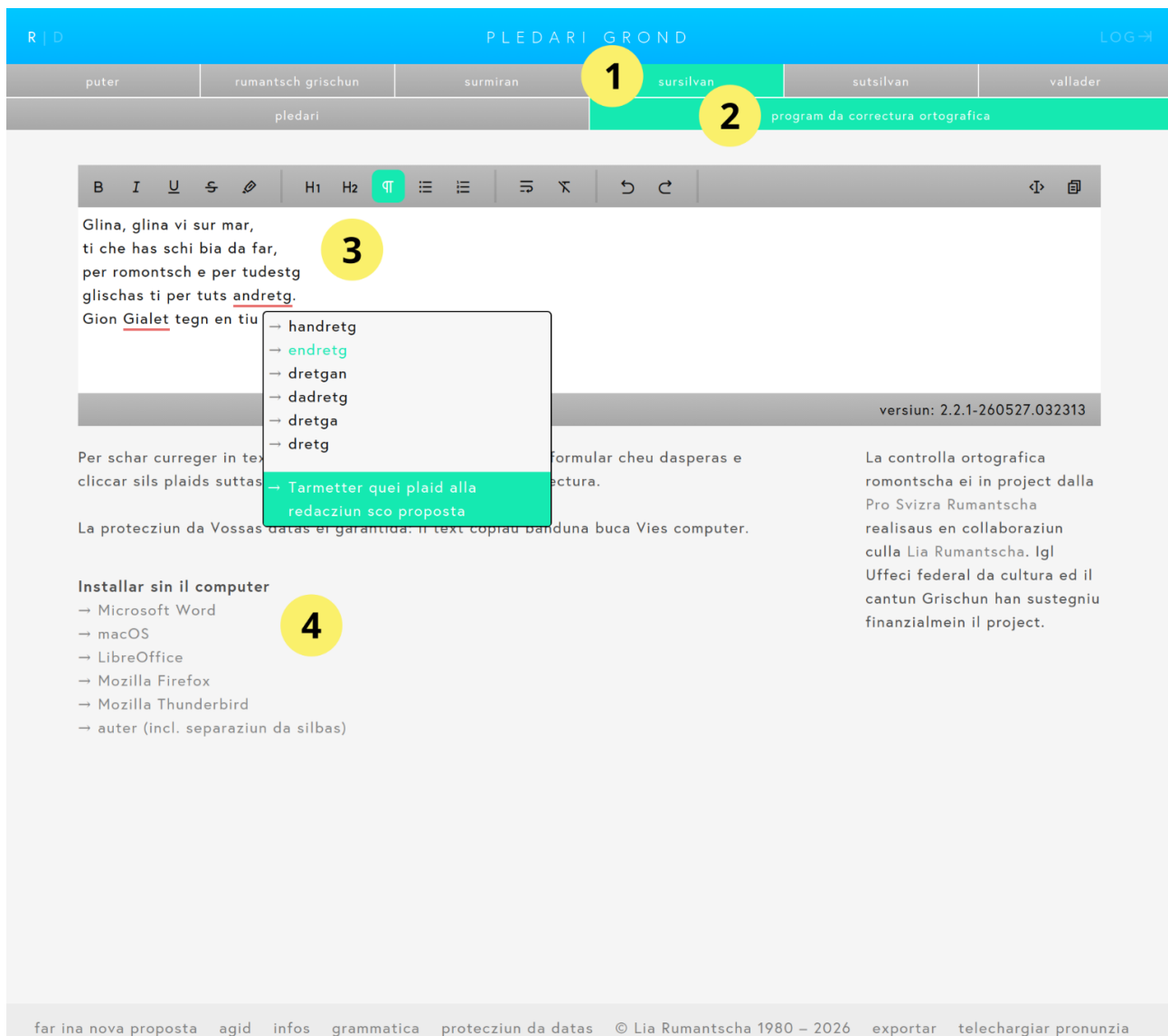
L'entschatta dal 2026 ha la Pro Svizra Rumantscha pudì terminar cun success il project dals «Programs da correctura ortografica rumantscha», realisà en collavuraziun cun la Lia Rumantscha e l'interpresa far.ch.

Il project ha gì duas finamiras. L'emprima è stada da crear las datas linguisticas necessarias per la realisaziun da programs da correctura ortografica en tut ils tschintg idioms rumantschs ed en rumantsch grischun. Per quest intent è vegnì amplifitgà il dicziunari rumantsch da la Lia Rumantscha, il Pledari Grond, ad in lexicon cumplexiv (Vollformenlexikon). Quai vul dir ch'el cuntegna ussa ultra da las furmas da basa dals plects era tut las furmas flectadas: p.ex. furmas conjugadas, furmas femininas e plurals.

Da crear questas datas en il Pledari Grond pussibilitescha da tgirar las datas en in lieu. Quai evitescha lavur dubla e permetta actualisaziuns regularas. L'amplificaziun dal Pledari Grond ha pretendì in'adattaziun considerabla da la software. Tut il code creà en il rom dal project sco era las datas linguisticas èn vegnidas publitgadas sco open-source.

La segunda finamira dal project è stà da crear sis programs da correctura bels e pronts per tut ils idioms ed il rumantsch grischun. Per quest intent essan nus sa basà sin ina soluziun da software open-source existenta: il spell-checker «Hunspell». Quel funcziunescha a moda «native» tranter auter cun Mozilla Firefox, LibreOffice, Mozilla Thunderbird, Adobe InDesign (quai è relevant tranter auter per las medias rumantschas). En cumbinaziun cun in add-in sviluppà aposta per Microsoft Word cuntanschian nus uschia tut las plattafurmas ed applicaziuns impurtantas.

Ils programs da correctura stattan era a disposiziun senza installaziun sco versiun web en il Pledari Grond sin pledarigrond.ch.



En il Pledari Grond pon las visitadras ed ils visitaders eleger l'idiom (1) u il rumantsch grischun, lura tschermer il register «program da correctura ortografica» (2). Cun encollar il text en il champ (3) vegnan sutlingiads plets ch'il program n'enconuscha betg. Sunter avoir cliccà sin in pled marcà, mussa il program propostas da plets cun sumeglianta scripziun. Sche l'utilisadra u l'utilisader clicca sin ina proposta, vegn il pled en il text remplazzà cun la proposta correspondent.

Colliaziuns sutvart mainan a las ulteriuras implementaziuns (4) dals programs da correctura, en Thunderbird, Firefox, ed a l'add-in per Word.

